

CONTRA PLVT. CRIMIN.

cultis in Comœdia consilijs admoneret, ipsosque de corrigenda Rep. & emendandis moribus quasi præpararet. Quid enim vetat & ridentem dicere verum? Certè illis temporibus adeò pruriebant aures populi, vt Cratinum cum suo grege loco moueret, propterea quòd nihil obscœni admiscuisset. neque enim Comœdias vel audiebant, vel spectabant, quæ non obscœnos haberent iocos: sicut alibi queritur de hac re ipsemet Aristophanes. Quo autem consilio ipse obscœnos homines & spurcos in scenam introducat: & quo animo dicta illorum velit accipi, idem non obscure docet, cum ait: *Σμικρὸν δὲ ὑποδείξας τοῖς κειτᾶσι βέλονται: τοῖς βροῦσι μὲν ἤδη βροῶν μεμνημένοις κείναι ἐμέ: τοῖς γέλωσι δὲ ἡδέως, ὄχι τὸν γέλων κείναι ἐμέ.* Non enim turpes & obscœni homines idè in theatrum producuntur, vt ex illorum turpitudine legibus vetitam voluptatem capiamus, illorumque similes esse studeamus: sed vt moribus aliorum fœdis & illiberalibus conspectis, nostros emendemus, & vitam ad honestatem componamus. Enimuerò Aristophanem sua non fefellit expectatio, & quam de ciuibus, ista spectantibus, conceperat opinio. Nam quod multi Oratores grauissimis orationibus, multi Philosophi prolixis disputationibus apud plebem consequi non poterant: hoc Aristophanes ridiculis suis Dramatibus consequuebatur. Quamobrem nihil à Comico alienum fecit, neque culpatur à Plutarcho ex merito, quòd ridicula & obscœna in scena dixit. Sed videamus nunc etiam reliqua, quæ Plutarchus in Aristophane vellicat potius, quàm reprehendit. nam etiam dictionem & verba carpit, quòd videlicet ab Aristophane antitheta, similiter cadentia, paronymiæ, & similes figuræ, intempestiuè & frigidè adhibeantur. Atque hoc Plutarchus prolatis exemplis quibusdam confirmare nititur. Primum est, quòd Aristophanes *Ταμίας*, quæstores, & præfectos ærarij, in aquam demersos, non *Ταμίας*, sed *λαμίας*, hoc est, striges (vt Alciatus hanc vocè lib. 8. cap. 22. in parergis interpretatur) nominandos censet. Paronomasiam hanc à Plutarcho frustra & iniquè reprehendi, quilibet potest intelligere, cui quidem vox Lamia non erit ignota. Lamiam enim fuisse reginam Lybieam, scribit Diodor. Sicul. lib. 20. quæ obitu filiorum vehementer indignata, aliarum mulierum fœtus è complexibus matrum abripi & contrucidari præcepit. Igitur de ea aliquid dicendum, vt elegans verbi vsus cognoscatur. Philostratus ait, Lamias à quibusdam laruas appellari & lemures, esseque ad amorem & Venerem propensas, & carnes humanas, maximè formosorum, esurientes appetere: quæ cupiditate libidinis eas alliciant, quos postea cupiant deuorare. Sed, obsecro te, quomodo elegantiori paronomasia, magisque tempestiua, potuissent *ταμίας*, quæstores iniqui, & peculatores rapaces denotari, quàm si dicantur *λαμίας*? sicut enim Lamias carnes humanas apperunt, & libidine allectas deuorant: ita Rerumpub. depeculatores homines deuorant: & quos primùm inescant, eosdem post comedunt, dum bona illorum sudore parta consumunt. Quid est humanum sanguinem exugere, vt striges faciunt, si hoc non est? Alterum exemplum est de Cleone Sycophanta, cum Aristophanes ait: *ὄδῃ ἢ τοῖς κακίας ἢ σικοφαντίας πνεῖ.* Hic aut malitiam, aut sycophantiam spirat. Quo iure hæc ὁμοιότης vellicetur, ego non video. Nam iste aut vir simpliciter malus fuit, aut malo peior, & sycophanta pessimus. Et quomodo possit esse allusio venustior, quàm est in nominibus *κακίας*, & *κακίας*: quorum hoc venti nomen est, illud malitiam significat? Tertium exemplum est, quo Parasitum Aristophanes describit his verbis: *τῆ γαστρὶ ζῆ, καὶ τοῖς ἐντέροις, καὶ κάλοις.* Elegans est allusio in voce *κάλοις*: significat enim *κῶλον*, & membrum externum, vt manum, & pedem: & intestinum. Cum autem homines ad laborandum sint procreati, vt victum quærant manibus & pedibus: idcirco festiuè notat Aristophanes parasitum, quòd in ocio aliorum laboribus fruatur, & segnem ventrem, atque intestina sua alieno cibo pascat: quandoquidem ventre & intestinis vtatur, loco membrorum. Quid autè in hoc ὁμοιότητι reprehédendum censeat Plutarchus, æquè nescio. Sed nec illud improbandum censeo, quod Plutarchus quarto loco perstringit: cum quidam apud Aristophanem sic loquitur: *ὑπὸ γέλωτος εἰς τὸ γῆρᾰν ἀφίζομαι*: præ risu ad ridendum deueniam. Nam sæpe in hominum vita tot res accidunt ridiculæ, vt vna vix satis rideri cœpta, alia se offerat. Quintum est de Amphora, quam dicit exostracisatam. Atqui vt exul suam amphoram, quasi communi exilio multatam, exulem & exilij sociam nominet, quid, obsecro, vetat? Sæpe à personis in res coniunctas, aptissima fit nominum & vocabulorum detorsio. Est autem *ἔξοστρακίζειν* proprium & vsitatum vocabulum, quo certa quædam species exilij continetur. nam exulum bona publicabantur: